

Petr Hampl: Tažení na východ, strategie a byrokracie

[pz prvnizpravy.cz/zpravy/politika/petr-hampl-tazeni-na-vychod-strategie-a-byrokracie](https://prvnizpravy.cz/zpravy/politika/petr-hampl-tazeni-na-vychod-strategie-a-byrokracie)

<< OTÁZKA TÝDNE >>

Bloggera Big Serge pokládám za jednoho z nejzajímavějších komentátorů současné situace, se skvělými analytickými postřehy, píše Petr Hampl v komentáři pro Prvnizpravy.cz.

Petr Hampl, nezávislý sociolog

7. října 2022 - 02:20

Je ovšem také pravda, že Big Serge je součástí určitého ekosystému – anglicky píšících bloggerů a analytiků, kteří píšou o mezinárodních vztazích, válce a možnostech dalšího vývoje. Jejich debata je naprosto otevřená, což je skvělé v tom, že mohou zkoumat různé myšlenky, dopouštět se omylů, ty omyly vyvracet. Intelekt každého účastníka takové diskuze pak vydává mnohem lepší výsledky, než kdyby psal sám nebo kdyby opakoval předepsané fráze, jak je tomu žel většinou v českém prostředí (ať už jsou ty fráze mainstreamové nebo alternativní).

Mimochodem, máme tu úplně novou situaci, kdy český mainstream cenzuruje podstatnou část americké debaty, včetně titulů jako New York Times nebo Washington Post.

Přináším tedy českým čtenářům pár klíčových pasáží z posledního článku Big Serge (**celý ten článek je tady**):

„Putin je na Západě vnímán jako hitlerovský demagog, který vládne mimosoudním terorem a militarismem. To může být jen stěží vzdálenější pravdě.

Putin není to přirozeně charismatický člověk, a přestože se postupem času výrazně zlepšil ve svých dovednostech retailového politika a v případě potřeby je schopen pronášet působivé projevy, není to člověk, který by si liboval na pódiu. Na rozdíl od Donalda Trumpa, Baracka Obamy nebo dokonce - nedej bože - Adolfa Hitlera, Putin prostě není přirozený miláček davu. V samotném Rusku si ho představují spíše jako poměrně nudného, ale vyrovnaného kariérního politického služebníka než jako charismatického populistu. Jeho trvalá popularita v Rusku je mnohem více spojena s jeho stabilizací ruské ekonomiky a důchodového systému než s obrázky, na nichž jezdí na koni bez košile.

Putin je navíc - v rozporu s názorem, že disponuje neomezenou mimoprávní mocí - spíše zastáncem procedurálního přístupu. Západní kritici mohou tvrdit, že v Rusku neexistuje právní stát, ale Putin přinejmenším vládne podle zákona, přičemž byrokratické mechanismy a postupy tvoří nadstavbu, v jejímž rámci jedná.

Zatímco Ukrajina vrhá do boje své rezervy, Putin se zřejmě utápí v papírování a procedurách. Smlouvy o připojení nových oblastí byly dokonce přezkoumány

ruským ústavním soudem a byly stanoveny lhůty pro ukončení platnosti ukrajinské hřivny jako zákonného platidla a její nahrazení rublem.

Je to podivná podívaná. Putin se prodírá nudnými právními náležitostmi anexe a zdá se, že je hluchý k chóru, který na něj křičí, že jeho válka je na pokraji totálního selhání. Nesmiřitelný klid vyzařující - alespoň veřejně - z Kremle se zdá být v rozporu s událostmi na frontě.

Zvláštní zpráva o ukrajinské válce

...

Sovětský svaz dokázal zmobilizovat desítky milionů mladých mužů, aby otupil, zavalil a nakonec zničil německou pozemní armádu, protože měl v rukou dva mocné politické nástroje. Prvním byla úžasná a dalekosáhlá moc komunistické strany s jejími všudypřítomnými orgány. Druhým byla pravda - němečtí útočníci přišli s genocidními úmysly.

Putin postrádá stejně mocný donucovací orgán, jakým byla komunistická strana, která měla jak ohromující materiální moc, tak přesvědčivou ideologii, jež slibovala urychlenou cestu k nekapitalistické modernitě. Žádná země dnes nemá takový politický aparát, jako byla tato skvělá komunistická mašinerie, snad s výjimkou Číny a Severní Koreje. Při absenci přímé páky k vytvoření politické - a tedy i vojenské - mobilizace musí tedy Rusko najít alternativní cestu k vytvoření politického konsensu pro vedení vyšší formy války.

To se nyní podařilo díky západní rusofobii a ukrajinské zálibě v násilí. Probíhá nenápadná, ale hluboká proměna ruského společensko-politického těla.

Putin a jeho okolí od samého počátku pojímali rusko-ukrajinskou válku existenčně. Je však nepravděpodobné, že by to většina Rusů pochopila. Namísto toho se na válku pravděpodobně dívali stejně jako Američané na válku v Iráku a na Ukrajině - jako na oprávněný vojenský podnik, který byl nicméně pouze technokratickým úkolem pro profesionální armádu; sotva šlo o otázku života a smrti národa. Silně pochybuji, že by někdo z Američanů kdy uvěřil, že osud národa závisí na válce v Afghánistánu (Američané nevedli existenční válku od roku 1865), a soudě podle náborové krize, která sužuje americkou armádu, se nezdá, že by někdo vnímal skutečnou zahraniční existenční hrozbu.

To, co se stalo v měsících od 24. února, je pozoruhodné. Existenciální válka pro ruský národ se vtělila a stala se pro ruské občany skutečností. Sankce a protiruská propaganda - démonizující celý národ jako "skřety" - shromáždily za válkou i původně skeptické Rusy a Putinův rating prudce vzrostl. Základní předpoklad Západu, že se Rusové obrátí proti vládě, se obrátil. Videá ukazující mučení ruských válečných zajatců zpěněnými Ukrajinci, ukrajinské vojáky, kteří volají ruským matkám, aby jim posměšně sdělili, že jejich synové jsou mrtví, ruské děti zabitě při ostřelování v Doněcku posloužila k potvrzení Putinova implicitního tvrzení, že Ukrajina je démonem posedlý stát, který je třeba vymítat pomocí silných výbušnin. Uprostřed toho všeho - američtí

pseudointelektuální "modří šachisté" veřejně slintali nad vyhlídkou "dekolonizace a demilitarizace" Ruska, což zjevně znamená rozpad ruského státu a rozdělení jeho území. Ukrajinská vláda (v nyní již smazaných tweetech) veřejně prohlásila, že Rusové mají sklony k barbarství, protože jsou míšeneckou rasou s asijskou krví.

Grygar: O hranicích, lidských právech a nepřítomnosti fašistů v Kyjevě

...

Další ukrajinský postup na východě je nyní v očích ruského státu útokem na svrchované ruské území a pokusem o zničení celistvosti ruského státu. Nedávné průzkumy veřejného mínění ukazují, že nadpoloviční většina Rusů podporuje obranu těchto nových území za každou cenu.

O sjednocení technické, ideologické, politické a právní dimenze se před chvílí vyjádřil šéf ruské komunistické strany Gennadij Zjuganov:

„Prezident tedy podepsal dekrety o přijetí DLR, LLR, Záporožské a Chersonské oblasti do Ruska. Mosty jsou spáleny. To, co bylo z morálního a státnického hlediska jasné, se nyní stalo právním faktem: na naší zemi je nepřítel, zabíjí a mrzačí občany Ruska. Země požaduje co nejrozhodnější kroky na ochranu krajanů. Čas nečeká.“

Bylo dosaženo politického konsensu pro vyšší mobilizaci a větší intenzitu. Nyní zbývá jen realizovat tento konsensus v materiálním světě pěsti a boty, kulky a granátu, krve a železa.

...

Putin nemohl provést rozsáhlou mobilizaci na začátku války. Nedisponoval ani donucovacím mechanismem, ani zjevnou hrozbou, která by mohla vyvolat masovou politickou podporu. Jen málo Rusů by uvěřilo, že ve stínu číhá nějaká existenční hrozba - bylo třeba jim to ukázat, a Západ nezklamal. Stejně tak by asi jen málo Rusů podpořilo vyhlazení ukrajinské infrastruktury a městských inženýrských sítí v prvních dnech války. Nyní je však jediná hlasitá kritika Putina uvnitř Ruska na straně další eskalace. Problém Putina z ruského pohledu spočívá v tom, že nezašel dostatečně daleko. Jinými slovy - masová politika již předběhla vládu, čímž se mobilizace a eskalace staly politicky banálními.

...

Ofenzivní fáze Ukrajiny pokračuje na několika frontách. Tlačí se do severního Luganska a po týdnech bušení hlavou do zdi v Chersonu konečně dosáhli územního pokroku. Přesto právě dnes Putin prohlásil, že je třeba provést lékařské prohlídky dětí v nově přijatých oblastech a obnovit školní hřiště. Co se to děje? Je snad zcela odtržen od dění na frontě?

To, co se děje, se dá vykládat opravdu jen dvěma způsoby. Jedním je západní obrat: ruská armáda je poražena a vyčerpána a je vytlačována z bojiště. Putin je vyšinutý,

jeho velitelé jsou neschopní a jediná karta, která Rusku zbývá, je hodit opilé a nevyčvičené brance do mlýnku na maso.

Druhou možností je výklad, který jsem zastával, že Rusko se hromadí k zimní eskalaci a ofenzivě a v současné době se účastní vypočítavého obchodu, v němž se vzdává prostoru výměnou za čas a ukrajinské oběti. Rusko pokračuje v ústupu tam, kde jsou pozice buď operačně ohroženy, nebo čelí drtivé ukrajinské přesile, ale velmi opatrně stahuje síly mimo operační nebezpečí. V Lymanu, kde hrozilo, že Ukrajina obklíčí posádku, nasadilo Rusko mobilní zálohy, aby odblokovalo vesnici a zajistilo stažení posádky. Ukrajinské "obklíčení" se vypařilo a ukrajinské ministerstvo vnitra bylo bizarně nuceno na Twitteru zveřejnit (a poté smazat) video se zničenými civilními vozidly jako "důkaz", že ruské síly byly zničeny.

Rusko bude v nadcházejících týdnech pravděpodobně pokračovat ve stahování, stahovat neporušené jednotky pod svým dělostřeleckým a leteckým deštníkem, drtit ukrajinské zásoby těžké techniky a vyčerpávat jejich živou sílu. Mezitím se v Belgorodu, Záporoží a na Krymu nadále shromažďuje nová technika. Mé očekávání zůstává stejné: epizodické ruské stahování až do stabilizace fronty zhruba na konci října, následované operační pauzou do zamrznutí půdy, po níž bude následovat eskalace a zimní ofenziva Ruska, jakmile dokončí shromažďování dostatečného počtu jednotek.

Z Kremlu vyzařuje podivný klid. Mobilizace probíhá - 200 000 mužů v současné době podstupuje zdokonalovací výcvik na střelnicích po celém Rusku. Přes Kerčský most nadále proudí vlaky s vojenskou technikou, ale ukrajinská ofenziva pokračuje bez ruských posil na frontě. Nesoulad mezi stoickým postojem Kremlu a zhoršující se situací na frontě je zarážející. Možná jsou Putin a celý ruský generální štáb opravdu trestuhodně neschopní - možná jsou ruské zálohy opravdu jen banda opilců. Možná neexistuje žádný plán.“

Tolik Big Serge. Hampl k tomu může doplnit jenom to, stejně vidí situaci na frontě většina amerických nezávislých analytiků. Vlastně všichni. Rusové ustupují, ukrajinské jednotky NATO dobývají další a další území, platí za to ovšem obrovskými ztrátami lidí a techniky. Ani masivně probíhající výcvik na Západě to nemůže nahradit, a zbrojní sklady na Západě se vyprazdňují. V prohlášení Pentagonu se tak může mluvit o 16 dalších salvových raketometech HIMARS, chybí ovšem informace, kdy budou vyrobeny. Za rok? Za dva?

Proč američtí velitelé tak nesmyslně vyčerpávají ukrajinské jednotky NATO? Na to je jednoduchá odpověď. Protože pro současné západní elity existuje jediný opravdu důležitý cíl – mediální pokrytí a hezká videa na sociálních sítích. Těch se jim dostává. A nelze ani vyloučit, že to, co může vypadat jako chytrá strategie Kremlu, je ve skutečnosti jen projev nebetyčné neschopnosti.

Ať bude vývoj jakýkoliv, máme jedinou jistotu. Obyvatelé České republiky budou mezi poraženými, končí komentář Petr Hampl.

(rp,prvnizpravy.cz,foto:arch.)